

Slovenski dom

Spezialna in abbonamento postale
Poština plačana v gotovini

Prezzo - Cena Lir 0.40

Štev. 89. V Ljubljani, v torek, 21. aprila 1942-XX Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeje
Uredništvo in sprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana
Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Vojno poročilo št. 688: Malta noč in dan pod bombami

Na čerenajškem bojišču izmenični stiki med srednjimi oddelki; angleški ogledniški oddelki so bili prisiljeni k umiku.
Angleško letalstvo je izvedlo napad na Bengazi. Nič človeških izgub, kakor tudi ne pomembne škode.

Naša podmornica »Bianchi« se ni vrnila v oporišče.
Velike skupine osnih letal so izvedle hude napade na Malto ter so močno napadle vojne naprave, skladišča, shrambe in profiletalsko obrambo. Na vseh teh ciljih, kjer je prišlo do ponovnih eksplozij, so nastali veliki požari, ki so jih videli do sicilskih obale. Veliko število nasprotnih letal je bilo ali uničenih ali poškodovanih na tleh.

Nemško vojno poročilo Zmagovito letalsko in podmorniško udejstvovanje zoper nemške nasprotnike

Hitlerjev glavni stan, 21. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje uradno vojno poročilo:

Na kavkaški obali so nemška letala učinkovito bombardirala pristaniške naprave ter oskrbovališča. Bombni zadetek je poškodoval veliko sovjetsko petrolejsko ladjo. Na južnem odseku vzhodnega bojišča so nemški lovcii v letalskih bojih brez lastnih izgub sestrelili 22 sovražnih letal. Na srednjem in severnem odseku so izpodleteli posamezni krajevni sovjetski napadi po trdih bojih. Pri lastnih uspešnih napadih na severnem odseku je bilo v večdnevni bojih uničenih ali zaseženih 11 topov ter 50 metalcev bomb in strojnih. Močne skupine letalstva

so posebno uspešno posegale v boje na kopnem ter so v zaledju razbijale sovjetske zveze. V Kareliji so na zvirskem bojišču nemške in finske čete v večdnevni obrambni boji prizadele sovjetom hude izgube.

Na Lednem morju so podmornice skupno z letalstvom potopile iz nekega konvoja dve sovjetski ladji z 12.000 tonami; ena je bila petrolejska ladja; tri nadaljnje velike ladje so bile poškodovane. Zadete so bile tudi spremljajoče vojne ladje.

V Sredozemskem morju je nemška podmornica potopila neki parnik v zalivu pri Beyruthu. Neka druga podmornica je s topovi napadla elektrarno pri Jaffi ter jo hudo poškodovala. Ob severni afriški obali so nemške podmornice potopile tri nadaljnje prevozne jadrnice, ki so Angležem dovažale pomoč.

V Severni Afriki je na čerenajškem bojišču izpodletel sunek angleških ogledniških sil.

Veliki napadi letalstva na vojaške naprave na Malti so se nadaljevali. Polni zadetki težkega kalibra so povzročili zlasti v preskrboval-

nih napravah nešteto razdejanj, požari, eksplozije ter nadaljnja velika škoda pa so nastali na letališčih.

Kakor je bilo že objavljeno v posebnem vojnem poročilu, so nemške podmornice ob vzdolni obali Severne Amerike ter v Karibijskem morju potopile 18 sovražnik-ovih ladij s skupno 131.000 tonami. Neka podmornica je tudi bombardirala petrolejske zaloge v Bullebyju na otoku Curaçao ter jih zažgala.

Praznik Rima je praznik dela

Ljubljana, 21. aprila.

Vsakoletna proslava ustanovitve Rima na dan 21. maja nosi značaj »praznika dela«. Rojstvo Rima pomeni najpoprej mejnik izrednega pomena v svetovni zgodovini in ločnico v kulturnem snovanju za preoblikovanje podobe sveta. Rim je prispel odličen delež k kulturni stabili Evrope, bil je vodilno terišče, kjer so prihajale do polnega izražanja vse toorne sile človeškega genija. To zgodovinsko pomembno vlogo ustanovitve Rima je povzel tudi Duce in na ta dan postal »praznik dela«, to je praznik vseh milijonov pridnih ljudi in vseh neutrudno snujočih sil, ki družbo oblikujejo današnje življenje in dajejo smer sodobnemu mišljenju. Kakor je bil starodavni Rim utemeljitelj novega reda in nove omike, tako skuša tudi danes fašistična Italija dati svoj temeljni prispevek k ustvaritvi reda, reda z novimi načeli in novimi pojmi o pravičnosti, socialnem redu in s tem dati trden temelj novi dobi, ki bo zajela Evropo po vojni. Zaveza o neustajljivih zakladih, ki jih je stari Rim dal človeštvu, prešinja slehernega državljanu kraljevine in mu daje zavezo in ponos, kakršnen je potreben, če naj se današnji Rim ponovno povzpne do podobne vloge, kakor jo je nekoč igral stari Rim. Ob neizbranih virih stare zakladnice črpa ljudstvo novih pobud in moči za izvršitev ogromne naloge, katero je italijanskemu ljudstvu naznačil Duce in ga k do-segi tega cilja tudi vztrajno in odločno vodi.

Ze drugič se ta praznik praznuje tudi o naši pokrajini, ki živi v sestavi fašistične Italije. Tudi za delovne sile v naši pokrajini je ta dan praznik dela. To je praznik dela za gospodarsko proizvodnjo naših krajev in našega ljudstva ter za razmah omike in kulture. Praznik dela je prilžnost, da se obudi spomin na številne koristne ukrepe vlade za izvedbo raznih javnih del in pospešitev vsega tvornega dela, ki mu je dal pobudo in smernice Duce.

Vesti 21. aprila

Italijanski poslanik v Zagrebu Casertano je hrvaškemu ministrtvu za socialno politiko izročil 100.000 kun za pomoč hrvaškemu delavstvu. Denar je podarila italijanska petrolejska druž. ba Agip.

Hrvaški minister za trgovino, obrt in veleobr, dr. Dragutin Toth, je danes dopotoval v Rim, kjer bo gost ministra za trgovinsko izmenjavo in vauite.

Na največjem francoskem parniku »Normandie«, ki ga je zasegla ameriška vlada in ga v Newyorku predelujejo v letalonosilko, je že v drugi izbruhnil hud požar. Tudi o tem drugem požaru domnevajo, da je bil podtaknjen, ker se je ogenj zelo naglo razširil čez vso ladjo. Turčija je prevzela varstvo romunskih koristi v Perziji.

Pozdravni brzojavki med bolgarskim in turškim zunanjim ministrom

Sofija, 21. aprila. s. Predsednik bolgarske vlade Filov je ob prevzemu zunanje ministrtva poslal zelo prijazno brzojavko turškemu zunanjemu ministru Saradzogluju, ki mu je odgovoril z enako prijazno brzojavko.

Obisk ministra Crippsa na Malti

Rim, 21. aprila. s. Po novicah iz Londona je predsednik angleške vlade Churchill naročil ministru Crippsu, naj gre na Malto, da bo vladi prinesel osebno poročilo o vojaških razmerah na otoku. Novica je po raznih prestolnicah vzbudila nekaj presenečenja.

Velika in žalostna stvar, kakor je vojna, je v rokah Amerikanecv postala burka, s katero služijo denar ali pa delajo trgovsko reklamo. Na dan poraza Združenih držav bomo slišali, da je ta in ta general izgubil bitko, ker ni uporabljal take in take grenčice in da gospod admiral ni bil kos položaju, ker ni uporabljal vitaminov, ki jih vsebuje slovit izdelek nič manj slovitih kemičnih delavnic v Chicagu ali Philadelphiah.

Buenos Aires, 21. aprila. s. Neko ameriško uradno poročilo pravi, da se je večerj nadaljevalo silovito bombardiranje ameriških trdnjav na otoku Corregidorju pred Manila. Japonci so streljali z 240 mm topovi z Batanga in od kraja Cavite. Bombardiranje je povzročilo škodo in zahtevalo žrtev. Nove japonske čete so se izkrcale na jugozahodni obali filipinekega otoka Panaja.

Praznovanje Hitlerjevega rojstnega dne v Berlinu in v nemškem vrhovnem poveljstvu

Berlin, 21. aprila. s. Kakor je že bilo objavljeno, je Hitler večerajšnji dan prebil v glavnem stanu. Pred običajnim dnevnim poročanjem sta mu načelnik vrhovnega poveljstva oboroženih sil

maršal Keitel in načelnik glavnega vojaškega stanu general Halder čestitala k rojstnemu dnevu. Nato so mu izrazili čestitke po vrsti načelnik letalstva maršal Göring, načelnik mornarice veliki admiral Räder, zunanji minister von Ribbentrop, načelnik policije in napadalnih oddelkov Himmler, dr. Ley, tajnik nacionalno socialistične stranke Bohrmann, načelnik nemškega tiska dr. Dietrich, ministra Haller in Speer. Italijanski poslanik Dino Alfieri se je v spremstvu vojaških odposlancev in uradnikov poslaništva večerj zjutraj odpravil v kanclersko palačo. Tu so ga sprejeli ravnatelj predsedništva palače in italijanski poslanik se je vpisal v častno knjigo. Za njim so prišli diplomatski predstavniki ostalih zaveznških držav.

Berlin, 21. aprila. s. Ob 53. letnici rojstva Adolfa Hitlerja so mnogi tuji državni in vladni voditelji nemškemu vodji poslali brzojavke s pristrnimi čestitkami. Tudi načelniki diplomatskih odposlancev pri nemški vladi so osebno izrazili vodji svoja voščila v imenu držav, ki jih zastopajo.

Angleško priznanje italijanskemu letalstvu

Rim, 21. aprila. s. Agencija Reuter prinaša izjavo nekega angleškega protiletalskega častnika z Malte, ki je prišel v London po dveh letih bivanja na otoku. Častnik je med drugim povedal: »Ne spominjam se, da bi bil kdaj videl Italijane bombardirati cilje, ki ne bi bili strogo vojaškega značaja.« To sovražniškovo priznanje velja zapisati. Ni mogoče česa takega reči v Italiji o angleških pilotih.

Voditelj Indijcev o angleških predlogih za ureditev indijskega položaja

Rim, 21. aprila. s. Voditelj Indijcev Ghandi je prvič javno povedal svoje stališče z ozirom na nalogo angleškega ministra Crippsa. Dejal je:

»Velik greh je, da je angleška vlada skušala reševati politični položaj, ki je na mrtvi točki, s tem, da je poslala predlog, ki je preveč smešen, da bi ga kjerkoli sprejeli. Prav nič ne dvomim o Crippsovi dobri volji. Toda Cripps bi bil moral vedeti vsaj, da se indijski kongres ne bo bavlil z ustavo, ki naj bi dala Indiji samo položaj dominiona, tudi če priznava taka ustava Indiji pravico, da se odcepi, kadar se hoče. Cripps je tudi vedel, da angleški načrt določa razdelitev Indije v tri dele, sleherni izmed teh delov naj bi imel vlado, postavljeno na drugačno ideološko podlago. Vrh tega pa ta predlog ni indijskim ministrom dajl nobenega nadzorstva nad obrambo države.«

Po prvem ameriškem letalskem napadu na Tokio Japonsko uradno poročilo o tem dogodku — Slab odmev v Ameriki Nedostojno vedenje ameriške javnosti

Tokio, 21. apr. s. Japonsko cesarsko vrhovno poveljstvo sporoča:

Preteklo soboto so zagledali tri sovražnikove letalonosilke v spremstvu vojnih ladij ob vzhodni obali Japonske. Ker so se te letalonosilke bale protinapada japonskih sil, so se umaknile, ne da bi se bile približale našemu ozemlju. Isti dan se je kakih 10 ameriških letal prikazalo nad Tokijem in nad drugimi pokrajinami. Letala so letela posamič ali pa v skupinah po dve in dve. Sovražnikovem letalom se je posrečilo oddaljiti se v smeri proti Ki-

tajski. Škoda, ki jo je napad povzročil, je prav majhna.

Tokio, 21. aprila. s. Starešina časnikarjev Toputi mi hvali v listu »Niči Niči« ponosno vedenje tokijskega prebivalstva med ameriškim letalskim napadom. S sestrelitvijo devetih letal je sovražnik dobil nauk kakor ga zasluži. Če bo hotel poskusiti še kak drug napad, mu bo japonska protiletalska obramba znala dati še trši nauk. Vsekakor pa časnikar opominja prebivalstvo, naj se nikar ne da zapejlati veselju in ponosu nad japonskimi uspehi v teh zadnjih mesecih, temveč naj z vso dobro voljo in disciplino odsekuje z oblastmi pri obrambi države pred slehernim presenečenjem od sovražnika.

Buenos Aires, 21. aprila. s. Newyorški listi napihujejo ameriški letalski napad na Tokio z očitnim namenom, da bi vzbujali zaupanje v prebivalstvo. Toda v uradnih in pristojnih krogih pa vlada skrb, ko pričakujejo masševalnega odgovora držav trojne zveze. Newyorški župan La Guardia je snoči imel govor 3000 policistom ter je omenjal nevarnost, kateri bi bil izpostavljen Newyork ob morebitnem napadu nasprotnikovega letalstva. Zupan je povedal, da je treba izdati nujne ukrepe za ojačenje protiletalske obrambe v prestolnici. Sestavili bodo zbor 200.000 ljudi, da zagotove Newyorku obrambo pred napadi iz zraka. List »Newyork Times« pravi, da bi škoda ob takim napadu utegnila biti zelo huda.

Stockholm, 21. aprila. s. Newyorški dopisnik lista »Stockholms Tidningen« poroča danes zjutraj svojem listu, da ameriški letalski napad na Japonsko v Ameriki ni povzročil tiste- ga navdušenja, kot ga je pričakoval Roosevelt. Prebivalstvo ameriških mest ob tihomorski obali živi noč in dan v bojznosti pred japonskimi masševalnimi napadi. Povsod so v teku obrambne odredbe, toda nihče ne prikriva velike nevarnosti. Nekateri listi celo obsojajo ameriški napad na Tokio, ki ni rodil nikake koristi zaveznikom, pač pa nevarnost in sicer zelo resno nevarnost amerškemu civilnemu prebivalstvu.

Rim, 21. aprila. s. Agencija Reuter poroča, da so velike prodajalne čevljev v Newyorku dale nagrado 2500 dolarjev tistemu amerškemu pilotu, ki je vrgel prvo bombo na Tokio. V letalsko društvo v Newyorku prihajajo iz vseh Združenih držav darila in denarju in v blagu za pilote, ki so bombardirali japonsko prestolnico. Ameriški radio razglašala darila z imenom darovalca in s popisom njegove osebe. Številna trgovska podjetja so s tem dobila lahko in razmeroma ceneno pot, da trobijo svoje ime v usseha kupovalcev. Bombardiranje Tokia je v Združenih državah postalo torej velika reklamna zadeva za posameznike in za trgovino.

Naš evropski duh z jezo gleda na to trgovsko skrunjenje vojne. Ameriški listi bodo prav kmalu naznanjali, da pilot ta in ta, ki je bombardiral to in to mesto, nosi čevlje iz te in te tovarne, uporablja gumijaste podpetnike iz te in te tovarne, se oblači pri tem in tem krojaču, pije ta in ta liker, kupuje naočnike v tej in tej trgovini in uporablja taka in taka odvajalna sredstva.

Obsedno stanje v Argentini

Buenos Aires, 21. aprila. s. Podpredsednik argentinske republike Castillo je izjavil zastopnikom tiska, da je netočna novica listov o tem, da bo v kratkem preklicano obsedno stanje v Argentini. Obsedno stanje bo trajalo še naprej.

O duhovnih in zgodovinskih zvezah med Romunijo in Italijo

Rim, 21. aprila. s. Romunski propagandni podtajnik Aleksander Marcu je listu »Tribuna« dal nekaj zanimivih izjav. Dejal je, da mu je nekako usojeno, da se mora vedno vračati v veličastno in zmeraj mlajšo Italijo. Pred tremi leti je prišel kot književnik, ko so mu podelili književno nagrado, zdaj pa kot član vlade države zaveznice. »Kakor vsak Romun, tako tudi jaz ljubim Italijo kot domovino naših prednikov. V Milano sem se mogel seznaniti z drugim obdobjem Ducejevega življenja. Prvo sem spoznal, ko sem ob zadnjem potovanju po Italiji obiskal Mussolinijevo rojstno hišo v Predappiu. Zdej sem spoznal, kako Vaši duhovni junaki pretečejo zmagoslavno pot in si že v eni sami življenjski dobi zagotovijo oseben sloves, domovini pa nevenljivo slavo. Vsi Romuni Italijo močno ljubijo in sedanja vojna stalno krepi odnosaje med obema zavezniskima državama. Ko sem se v vojni dobi vrnil v Italijo, sem lahko ugotovil tisto vzvišeno resnost, ki sem je bil že priča pred nekaj leti. Ta resnost izvira iz zavesti lastne usode in iz gotovosti, da bo Italija dosegla cilje, ki jih je določil Duce. Romuni poznajo to strastno življenjsko dobo, ki jo preživlja italijanski narod, saj jo je videti danes tudi v novi Romuniji, kjer se vsi šolarji učijo italijansčine. Vsi se tamkaj zavedajo napete duhovne potrebe po zbližanju z italijansko omiko. To ne izvira samo iz romunskega stoletnega hrepenenja po rimski materi in iz osamljenosti tega latinskega naroda, marveč predvsem iz dejstva, da se tisočletno romunsko poslanstvo zdaj znova uresničuje v orjaški bitki med fašizmom in boljševizmom, med Rimom in Moskvo, med duhom in snovjo.«

Romunski podtajnik je na koncu še dodal, da se je v Benetkah mogel prepričati o veliki politični pomembnosti stike Osi in Trojne zveze. V Milano je nedavno doživel nepozabne dneve: bil je pri sprejemu italijanskega vladarja, ko je ta obiskal romunski paviljon na tamkajšnjem sejnišču. Zaključil je svoje misli prepričanjem,

Nastop naše glasbene mladine

II. javna produkcija učencev glasbene akademije

Ljubljana, 21. aprila.

Privedite ljubljanske glasbene akademije, ki nastopajo mladi godci in pevci raznih razvojnih stopenj, da poleg staršev, sorodnikov in znancev pokažejo svojo pridobljeno spretnost še širši javnosti, uživajo pri nas že kar veljavne sloves.

Ni samo prazen zven, če naglasimo, da ima naša glasbena akademija ne le imenitno preteklost, marveč da tudi danes opravlja resno in veliko poslanstvo v slovenski glasbeni omiki, ki ji obeta prav gotovo srečno bodočnost. Važno je, da nam ta resnica ne zbledi, ker je na eni strani nesporno, da so rojenice slovenskim zibelkam prinesle odličnih glasbenih darov, na drugi pa prav tako nedvomno, da se morejo ti darovi uspešno razviti le v primernem, resnem in strogem zavodu. Tak zavod pa je naša glasbena akademija.

To nam je kakor tolikrat poprej pokazal sročnji drugi nastop našega glasbenega naraščaja. Dokaz za to se sicer ne opira na zaključne sodbe o sposobnostih mladih umetnikov, saj bi take cenitve raznih sil, ki so šele v razvoju, imele hudo premenljivo vrednost. Prave ustaljene sodbe naj bi torej v tehle mislih nihče ne iskal. Zlasti seveda učenci sami ne! Pač pa se v poslušalstvu pri takem nastopu poraja slutnja: kakšna bo letošnja žetev?

Naj zlasti omenimo dvojce misli, ki jih je dala sročnja priveditev: 1. letošnje leto nam je prineslo bolj vidnih napredkov in uspehov v godalni umetnosti (torej posebno v igri na klavir) ko pa v petju; 2. klavirska umetnost naše mladine se že izraziteje bavi z globljim vživljanjem in umetnostno oblikovanjem in obdelavo tonov kakor pa s spretnostjo v igri sami. Da se mlad človek rajši utopi v estetiko in v tehniko, ni kar tako vsakdanje. — Teh dvojce splošnih misli nam že nudita odgovor na vprašanje, ki smo si ga ob pogledu na nastopajoči naraščaj zgoraj zastavili.

Torej še nekaj bežnih vtisov o godcih in pevcih: 1. Majda Petelin (klavir — I. let.) je s Čajkovskim (Chanson triste) in z Beethovnom (Bagatela v F-duru) pokazala tiesto šolsko marljivost, ki

jo bo pozneje, ko se bo znebila učnih spon, gotovo bolj približala pravemu vživljanju v skladbe. 2. Rudolfrancelj (tenor — III. let.) je zapel Pavčičevo Pred durmi. Glas se mu ni mogel izčistiti (preveč vaj pred nastopom?), višine še nestalne. 3. Ivan Zupančič (klavir — II. let.) je v Rebikovu in Novaku podal lepo vživeto igro. 4. Aleksander Boštjančič (tenor — III. let.) se je lotil kočljivega Rudolfovega napeva iz Puccinijeve opere Boheme. V sicer nežnih lirčnih legah še nekaj hripavega prizvoka. 5. Breda Rajh (klavir — I. let.) se ni ustrašila Schumannovih »Metuljkov«, gosti dolge in težke skladbe, ki jo čisto srečavamo na sporedih mojstrov. Njena igra kaže že lepo slopno zrele spretnosti. 6. Katja Džanga (alt — III. let.) je zapela Pavlinin napev iz »Pikove dame«. Glas je v pravi altovski legi manj obsežen, ima pa zato še dosti topline. 7. Mladi Igor Ozim (violina — III. let.) kaže za svoja leta lepo znanje. S korajžo se loti oktavnih in ternih prijemov. Igorček bo zrastel v Igorja! 8. Slavko Strukelj (bariton — IV. let.) si je izbral napev iz Verdijevga »Plesa v maskah«. Ima lepo barvan, dosti obširen glas, ki mnogo obeta. 9. Jelka Suhadolnik je preigrala nekaj Chopinovih preludijev. Bilo je čutili, da se je mladenka zavedala nežne občutljivosti Chopinovih skladb. 10. Marija Tiran (sopran — III. let.) je v napevu iz »Carostrelca« pokazala nekaj odlik, le višine so sščenjene in neenakomerne. 11. Janez Lipušček (tenor — IV. let.) se je kar lepo vživljal v napev iz »Rigoletta«. Ima že izdatno šolsko podlago. 12. Ksenija Ogrin (klavir — III. let.) se je tudi odločila za Chopina. Ima že precej zrelo, poglabljeno igro. 13. Med pevci se je najbolj odrezala Nada Stritar (sopran — IV. let.) z napevom iz Donizettijeve opere »Don Pasquale«. Ima lepo izpiljen, mestoma prav nežen glas, vzorno izgovarja, višine so čiste. Skrbno obdeluje razne kloraturne efekte.

Torej v celoti: letošnja žetev kar lepo kaže. Mnogo zasluge gre resnemu učiteljskemu zboru, a pohvaliti je treba še zlasti veliko marljivost učencev samih.

Gene nepremičnin so se dvignile za 200% in več

Ljubljana, 21. aprila.

Od lanskega leta naprej vse do današnjih dni lahko nepristranski opazovalec dožene za sedanje gospodarske prilike poučno in značilno dejstvo, da še vedno vlada veliko zanimanje za nepremičnine, ležee v mestu in bližnji okolici. Je pa tudi v mestu mnogo nepremičnin, tako raznih stavbišč, starih in novih stanovanjskih hiš in vil na prodaj, katerih vrednost cenijo voščaki na okoli 25 milijonov lir.

Da je na nepremičninskem trgu velika ponudba, kažejo zlasti tudi razni mali oglasi v dnevnem tisku, posebno bogate so oglasne rubrike ob nedeljah. Vse drvi in skuša pristaviti svoj lonček k raznim malim in velikim kupčijam. Posredovalci imajo mnogo letanja, tekanja in se hudo napenjajo, preden se jim posreči, da pride do končne sklenitve kupčije in do podpisa kupne pogodbe. Seveda se med seboj posredovalci tako-le kot konkurenti nekoliko pisano gledajo, toda so si med seboj lojalni in cenijo tudi stanovsko kolegalnost, ko si tuhtam pri kaki kupčiji drug drugemu pomagajo in odbijajo nelojalno konkurenco.

Kakšne so sedaj kaj cene različnim nepremičninam? Lahko mirno rečemo, da se cene nepremičninam stalno dvigajo in so se od lanskega leta n. pr. dvignile za razne vile in parele do 200% in celo še več. To je prav zanimiv pojav. Udobno vilo človek mora danes plačati dvakrat in celo trikrat toliko, kakor n. pr. lani jeseni.

Do 20. t. m. je bilo v zemljiški knjigi izvedenih prav mnogo prenosov lastninske pravice na podlagi raznih kupnih pogodb, izročilnih pogodb in menjalnih odnosov odstopnih pisem. Splošno je bilo izvedenih 28 prenosov za celotno vrednost 730.276 lir. Naj tudi navedemo nekatere zanimivejše!

Okoličani, da si zaokrožijo svoja zemljišča, kaj radi med seboj menjavajo različne travnike, njive in druge parcele. Z menjalnimi pogodbami skušajo svoje grunte strniti v praktično in pregledno gospodarsko enoto. Tam v južnem delu ljubljanske okolice je neka postarna posestnica na originalen način prodala nekaj zemlje, da si je pri kupcih zavarovala na stara leta vžitek in življenje. Tako je nekemu kupcu prodala parcelo na ta način, da se je kupec za ostanek kupnine zavezal njej dajati vžitek in sicer na dan 1 l svežega mleka, letno 4 voze drv, plačati stroške požreba in prispevati delež k stroškom primerne

spomenika na pokopališču. Drugi kupec pa se je obvezal postaviti tej ženi primeren spomenik na grobu. — Občina Tomišelj je izvedla tudi večjo zemljiškoknjižno transakcijo, ko je nekaterim kmetom prodala večje zemljiške komplekse, to sicer še v letu 1940, a v zemljiški knjigi so bili že sedaj izvedeni vsi prenosi, ko so bile poprej opravljene razne upravopolitične formalnosti.

Janežič Anton, posestnik v Ljubljani, Florijanska ul. št. 14, je pa izročil svojima sinovoma Antonu ml. in Cirilu nepremičnino vlož. št. 107 k. o. Ljubljana-mesto hiša št. 12 v Florijanski ulici). Hiša je bila cenjena na 150.000 lir. Drugače so bile v zemljiški knjigi zaznamovane še mnoge druge kupne pogodbe za vrednost od 1000 lir naprej.

V treh vrstah...

V Kranju je imel zanimivo predavanje o nemških planinskih lovcih in njihovih bojih na severu Portchy, ki je služil lanske jesen in pozimi pri njih in se bojeval v njihovih vrstah na severu v obzoru Ledenegega morja.

Ob priliki zadnjega zborovanja županov v Celju je prisostvoval seji tudi vladni prezident dr. Haccius. Vsi županji so mu bili predstavljeni. Prezident je imel tudi nagovor-na zbrane župane, v katerem jih je posebno opozarjal na važnost obdelovanja polja v letošnji spomladi in na razne druge kmečke naloge, ki niso nič manj važne kakor je obdelovanje.

Celjski Rdeči križ je samo v marcu posredoval v 167 primerih težkih nesreč. Njegovi avtomobili so prevozili v tem času 4622 km. Člani Rdečega križa so samo na dan vojske nabrali na cestah čez 6000 mark. Pred dnevi je okrožni vodja spet zaprisegel 100 novih članov Rdečega križa. Zaprisega je bila v celjskem Nemškem domu.

Letos bodo praznovali nemški narodni praznik na 2. maja, ne pa na 1., ker pade 1. maj na petek. Tako je odredil državni vodja.

V Mariboru je predaval o deželi polnočnega sonca inž. Dosodil. Ker je bilo predavanje tako dobro obiskano, da je moralo precej ljudi oditi, se je štajerska Domovinska zveza odločila, da bo predavatelja povabila še za dve predavanji. Prvo bo v Studencih, drugo pa na Pobrežju.

72 učiteljic se je udeležilo samarijskega tečaja, na katerem jih je poučeval primarij dr. Bouvier. Vse udeležence so bile sprejete kot pomočnice v nemški Rdeči križ.

V mariborskem mestu je zdaj 11 dnevni otroških zavetišč, 25 jih bodo pa še organizirali. Otroci dobivajo v njih hrano. V teh zavetiščih dobiva hrano 77 otrok. Materinske posvetovalnice pa so imele 187 obiskovalk.

Gorenjski tednik »Karawankenbote« posveča svojo številko 18. t. m. 53. rojstnemu dnevu Hitlerja in pravi med drugim: Gene in možje, mlado in staro iz Klagenfurta, Villacha, ali Radmannsdorfa, Steina ali St. Veita ali iz katere koli vasi in mesta v Kärntnu in Oberkrainu, vsi ti se v zvestobi in ljubezni spominjajo moža, ki jim je vsem voditelj in pod katerega zaščito se čutiljo varne.

V Kranju so ustanovili prvo žensko mladinsko skupino. To je prva skupina na Gorenjskem. Pozivu se je odzvalo 300 deklet v starosti od 18 do 30 let.

V kranjskem ljudskem domu so imeli pred dnevi zaključno prireditev za zimsko pomoč. Sodeloval je kranjski godalni kvartet. Peli so tudi solisti in pa dva mladinska zbora. Prireditev so zaključili fanfaristi iz Celovca.

23. aprila bo smel vsakdo priti h koroškemu gauleiterju in mu povedati svoje težnje. V prošnji mora biti kratek in stvaren. Kdor se bo te pravice poslužil v slab namen, bo kaznovan. Takih dni bo zdaj še več.

S Hrvaškega

Hrvaške državne železnice dajejo dnevno na razpolago nekaj stotin železniških vagonov za dovoz premoga in drv. Železnica daje tako veliko število vagonov na razpolago zaradi tega, da bi se meščani lahko pravočasno oskrbeli s kurivom za bodoče mesece, predvsem pa za zimске.

Kakor sporoča zagrebška policija, je od slej prepovedano vsako zdržavanje na velikem savskem mostu. Prav tako je prepovedano ta most slikati. V ta namen je mestna občina že postavila opozorilni deski na obeh koncih mostu. Službujoči stražniki imajo nalog vsak prekršek poročiti.

V Osijeku je te dni umrl poznani kipar Živič.

XXI APRILE

XX E.F.

CORPORAZIONI

CEREA LI
ORTO FIORO FRUTTICOLTURA
VITI VINICOLA E OLEARIA
ZOOTECNIA E PESCA
LEGN
PRODOTTI TESSILI
ABBIGLIAMENTO
SIDERURGIA E METALLURGIA
MECCANICA
CHIMICA
COMBUSTIBILI LIQUIDI E CARBURANTI
CARTA E STAMPA
COSTRUZIONI EDILI
ACQUA GAS ELETTRICITA
INDUSTRIE ESTRATTIVE
VETRO E CERAMICA
COMUNICAZIONI INTERNE
MARE E ARIA
SPETTACOLO
OSPITALITA
PROFESSIONI E ARTI
PREVIDENZA E CREDITO

CONFEDERAZIONI

AGRICOLTORI
LAVORATORI AGRICOLTURA
INDUSTRIALI
LAVORATORI INDUSTRIA
COMMERCianti
LAVORATORI COMMERCIO
AZIENDE CREDITO E ASSICURAZIONE
LAVORATORI AZIENDE CREDITO E ASSICURAZIONE
PROFESSIONISTI E ARTISTI

Novice iz Države

Predstavniki pokrajinskega tiska pri Duceju. Pod vodstvom predsednika tiskovnega urada pokrajinskega časopisja so se pri Duceju zglasili glavni uredniki 23 dnevnikov, ki izhajajo v raznih manjših pokrajinskih krajih. Minister za ljudsko kulturo Pavolini je poročal Duceju o delovanju tiskovne družbe, ki deluje že dve leti. Število dnevnikov v pokrajinah se je dvignilo na 23, ker je bilo več dnevnikov ustanovljenih za dalmatinske kraje, dva sta začela izhajati v Atenah in Parizu, en tednik pa v Zagrebu. Naklada teh časopisov znaša nad 105.000 izvodov. Razen tega je društvo poskrbelo, da so se izboljšale tiskarske naprave, izboljšalo uredniško delo in izpopolnila uprava. Duce je sprejel poročilo na znanje in izrekel zahvalo glavnim urednikom za dosedanje delo, obenem pa jim zagotovil, da zelo pozorno zasleduje vse njihovo delo v korist domovine in fašističnega gibanja.

Velika umetniška razstava v Firenzi. V nedeljo so odprli v Firenzi obsežno umetniško razstavo. To je 23. medpokrajinska umetniška razstava. Zbranih je nekaj nad 600 del, slik, kipov in grafik. Večinoma so zastopani najmlajši umetniki iz Toskane. Razen tega so v Firenzi odprli tudi razstavo umetniških del slepcev.

Nov zakon o učiteljih. Minister za ljudsko vzgojo (prosvetni minister) Bottai je podal za stopnikom tiska izjavo o smernicah in določilih novega zakona o ljudskošolskih učiteljih. Po novih določilih so učitelji vključeni v sistem državnih uradnikov kategorije B, kar pomeni zanje izboljšanje gnotnega in pravnega položaja. Sedaj so učitelji postali pravi državni nameščenci in bodo razvrščeni od 12. do 9. uradniške skupine, dočim so bili doslej le v 13. in 12. skupini. Poslej bodo tudi učitelji v kmečkih krajih lahko dosegli vrhunsko plačilno lestvico. Olajšan jim bo tudi prehod v učiteljsko službo v mestih, da bi mogli svoje stroke v mestnih šolah izobraževati. Le osem mest je izvetih, in sicer Rim, Bologna, Firenze, Genova, Milan, Napoli, Palermo in Torino. Vsaka plačilna kategorija ima po več stopenj, od katerih daje največja letnih 4000 lir dodatka, najnižja pa 600 lir. Celotni finančni efekt povišanja učiteljskih plač znaša 400 milijonov lir.

Le forze del lavoro, apprestando le armi per i valorosi combattenti, preparano, con la vittoria, l'avvento dell'ordine nuovo, fondato su una più alta giustizia sociale.

Delovne sile, ki pripravljajo orožje za junaške borec, pripravljajo z zmago prihod novega reda, temelječega na višji družabni pravičnosti.

Neobjavljena pisma jezikoslovca o. Stanislava Škrabca:
Prirodna nesreča v frančiškanskem samostanu nad Gorizijo

(Nedatirano iz Gorizije iz zadnjih dni novembra 1878.)

Dragi brat!
Ti želiš kaj bolj natančnega izvedeti o naši nesreči; hočem ti jo torej nekoliko obširneje popisati. Danes štirinajst dni, to je bilo v nedeljo, 17. novembra zjutraj, smo zapazili iz samostana, da je zemlja na vrtu kakih 25 seznejev na dolgot globoko razklana in tudi obzidje, na katero se je vrt opiral, na dveh krajih počeno. Pod obzidjem se je bila že usula zemlja z vrta, zato je bilo v sredi nekoliko privzdignjeno. Očitno je bilo, da ne bo moglo več dolgo stati in se bo tudi ves odkršen del vrta za njim posul. Starejšim samostanskim prebivalcem to ne bi bila nova prikazen. Že pred kakimi 30 leti se je bil ravno na tistem mestu vrtni zid v kratkem dvakrat podrl in tudi nekaj zemlje z vrta se je posulo za njim. Kaj takega se je tudi oni dan pričakovalo; ali nesreča je to pot daleč segla čez staro mejo.

Okoli ene čez polodne se je začela zemlja zopet gibati in en kos odkršenega zidu se je porušil na tla. Globoko doli v dolini se je videlo trstje, ki je padalo, kakor bi ga bil kosil; po klancu pa na sosedovem posestvu, ki je pod samostanskim, je večje drevje pokalo in padalo na tla, manjše pa je stoje doli drselo v dolino; znabiti do 200 seznejev dalje je segal plaz. Zdj se združne drugi kos samostanskega vrstnega zidu in za njim odkršeni kos vrta — vse kakor se je pričakovalo. Mi, kar nas je bilo doma, in nekateri drugi ljudje, ki so bili ravno gori, smo vse to z vrta mirno gledali. Ali naenkrat se pokažejo nove pike na vrtu vse bliže in bliže samostana samega. Moralni smo se hitro umakniti in preden smo bili še vsi pod stroho, so začele odstopati stopnice, po katerih se je iz samostana hodilo na vrt. Zdj naa je pač presihel strah, da bi ne začelo pokati tudi samostansko zidovje; ali pomagati ni mogla živa duša.

Mej tem je bil že blizu čas, ko hodimo ob nedeljah na kor. Lahko si misliš, da v takem strahu pač še nobeden od nas ni molil brevirja, ko ta dan. Zalosten pogled se nam je odprl po odpravljeni molitvi s samostanskih oken — tik pod zidovi do štiri sezneje globok prepad z vodo na dnu, površina vrta razrušena v prepadul plaz je vzel namreč zlasti spodnjo po podzemeljских vodah razmočeno zemljo sabo in tako se je zgodilo, da je površina vrta sicer ostala na mestu, le globoko se pogreznila. Strah za samostan sam je bil zdaj še večji, zlasti ker so dohajali tudi iz mesta razni gospodje gori, ki so svetovali vsaj zgodnji, pozneje prizidani konec samostana hitro izprazniti — kar se je po večem v resnici zgodilo.

Zalostna je bila večerja v refektoriju nad globokim prepadom, mej tem ko se je zunaj zemlja še vedno posipala, še bolj žalostna in težka noč, ko smo morali v bolj varnem zapadnem koncu, na koru in drugod iskati pribežališča. Vendar se, hvala Bogu! na dalje ni nič hudoga zgodilo in se sme upati, da podlaga samostanskemu poslopju ni tako spodjedena, da bi se bilo večje nesreče bati. Ali nesreča je tudi tako zadosti velika in škoda komaj mogoče prav preceniti. Govori se, da bi bilo naj manj 30 tisoč goldinarjev treba, da bi se mogel vrt zopet vzdigniti iz prepada in uravnati, kakor je bil; ali treba bi ga bilo seveda boljše uravnati, kakor je bil, ako se noče, da bi se nesreča čez nekoliko let zopet ponovila.

Dasiravno je zdaj že 14 dni, kar se je nesreča zgodila, je vendar še vse, kakor je bilo — žalostna podrtja in še dalje se ruši in useda zemlja, dasi zdaj le po malo in počasu. Kedaj in kako se bo popravljalo, nič ne vem; do zdaj še manjka vsega potrebnega za to, to je denarja.

(2. 2. 1879. — nadaljevanje)

... Pri nas so zdaj začeli popravljati nekoliko vrtno razvaline. Kopljejo namreč kanal, da bi se po njem voda sproti odtokala, ker izvira iz porušene zemlje studene, kateri je tudi vzrok bil, da se je vrt vrtgal. Delo pa gre prav počasi od rok, ker imamo skoraj vedno deževje. Da bodo zasuli globoko pod samostanom, mislijo s hriba, to je z gornjega vrta, zemljo doli voziti. Ojke, ki so gori rastle, so že sužili sekati. Sicer pa je oni del samostana, ki je proti tujim stranji, kjer so stari patri stanovali, provincial, gvardian itd. še zmirom v nevarnosti, da bi znal spodrsniti po hribu doli. Za ostali samostan pa se ni tolikanj bati, ker mu vrtna ne sega tako pod zid ali, prav za prav do zida, kakor onemu. In ako bi se oni konec tudi posul, bi ta še lahko trdno stal, ker se le z enim voglom z onim vkup drži. Ker je oni konec izpraznjen, za nas tudi ni nikakršne silne nevarnosti.

Bratu, ko je postal občinski tajnik...

(8. 6. 1881.)

Veseli me, da si dobil nekako službo, ki bi Ti znala biti primerna. Bog Ti daj srečo! Dobro bi Ti znalo biti primerno. Bog Ti daj srečo! Dobro bi Ti znalo biti primerno. Bog Ti daj srečo! Dobro bi Ti znalo biti primerno.

Poslednje pismo...

(2. 9. 1918.)

Prenagljene obljube nisem izpolnil, ker res ni bilo vedno pero v roke vzeti. Tu Ti naznanim, da sem pred par dnevi iz bolnišnice zopet v samostanu a ne dosti boljši. G. Jelovešek je skoraj popolnoma zdrav, razen da roka ne bo več cela. Pred par dnevi me je obiskal. Pretekli teden sta mi podarili dve nečakini obilen dar piškotov, za kar bodi darovavkama lepa hvala. Še hvaležniši pa še bom za dar pobožne molitve, ki je zdaj na robu groba prav posebno potrebujem. Včeraj je imelo naše redovno starešinstvo svoj shod, pri katerem so bili predstavniki nekateri mlajši patri; iz meji starih gre p. Konstantin v Kammnik.

Predsednik porušenega samostana na Monte Santu je imenovan p. Salvator Zobec. Bog mu daj svojo pomoč! V Ljubljani ostane za zdaj vse pri starem. Pristrčno pozdravljenje Tebi in vsem našim domačim, zlasti sestri Neži. P. Stančo.

Pripomba.

Dobil sem osemindvajset pisem in štiri dopisnice. Objavil sem le zanimivejše in važnejše stvari; rodbinskih zadev se nisem dotikal. Pisma so pisana z lepo pisavo, le zadnjim je videti, kako so leta pričela pritiskati na ostarelega p. Stanislava. Saj nad očmi je se sam pritoževal.

Zadnje pismo, ki je že popolnoma večgost, je pisal iz Ljubljane, medtem ko so vsa druga iz Gorizije. S. S. — Ribnica.

Ljubljansko gledališče

- Drama: Turek, 21. aprila, ob 17.30: »Konto X«. Red Turek. Sreda, 22. aprila, ob 17.30: »Ifigenija«. Red Sreda. Četrtek, 23. aprila, ob 17.30: »Vdova Rošlinka«. Red Premierski. Opera: Turek, 21. aprila: zaprt. Sreda, 22. aprila, ob 17: »Madame Butterfly«. Red A. Četrtek, 23. aprila, ob 17: »Orfeji in Evididi«. Red Četrtek.

Slika presv. Srca Jezusovega v vsako slovensko hišo! Kupite jo, stane le 3 lire!

Predpisi o prenočevanju v zasebnih hišah

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 odreja:

- Člen 1. Prepovedano je vsakomur, imeti kot gosta ali sprejeti na prenočevanje, za plačilo ali brezplačno osebe, ki že imajo sobo ali stanovanje v mestu Ljubljani. Člen 2. Kdor ima kot gosta ali sprejme na prenočevanje, najsi brezplačno, osebe, ki nimajo bivališča v Ljubljani ali ki drugače ne spadajo v družinski krog, živče stalno v skupnosti z rodbinskim poglavarjem, mora to takoj prijavit oblasti javne varnosti in pri tem navesti osebne podatke osebe, ki jo je sprejel, po osebni izkaznici. Člen 3. V veži vsake hiše v mestu mora lastnik ob svojih stroških in lastni odgovornosti nabiti tablo s seznamom, ki ga popolnjuje, glede vseh v hiši prenočujočih oseb ločeno po stanovanjih in družinski skupnosti. Člen 4. Prepovedano je izdajati dovolilnice ali propustnice osebi, ki pripada rodbini, katere vsaj en član je odsoten s svojega navadnega bivališča iz neopravičenih razlogov ali ki ga kakor koli išče policija. Člen 5. Kršitelji členov 1., 2. in 3. te naredbe se kaznujejo, če ni dejanje huje kaznivo, po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8 z zaporom do dveh mesecev in v denarju do pet tisoč lir. Člen 6. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Prodaja klobukov, čepic, rokavic in ovrtnic

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svojo naredbo z dne 8. novembra 1941-XX, št. 144, na podstavi čl. 3 kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 in smatrajoč za potrebno, da se racioniira prodaja klobukov, čepic, rokavic in kravat, odreja:

- Čl. 1. V čl. 2 navedeni klobuki, čepice, rokavice in kravate se smejo kupovati in prodajati samo z osebno oblačilno nakaznico. Čl. 2. Ob prodaji naj trgovec od kupčevce oblačilne nakaznice odtrga v sledeči preglednici navedeno število odrezkov v abecednih črkah: Moški klobuki iz klobučevine: 4 odrezki. Ženski klobuki: 1. iz klobučevine, pletenine, žameta ali druge tkanine, garnirani ali negarnirani, 4 odrezke; 2. iz slame, skorje, palmovega vlakna, lesenih oblačev ali drugega sličnega blaga, garnirani, 2 odrezka. — Ne smatra se za garnituro ne preprost trak okrog štule ne podloga v klobuku. Moški slamniki niso racioniirani. Moške čepice, 2 odrezka. — Otroški in deški klobuki in čepice, 1 odrezek. — Rokavice: 1. celoma ali deloma iz kože, 2 odrezka; 2. druge vrste: a) moške, 4 odrezke; b) ženske, 2 odrezka. — Otroške rokavice niso racioniirane. — Kravate, 1 odrezek. Čl. 3. Odrezki za nabavo omenjenih predmetov so: a) odrezki s črkami od G do U pri moških in ženskih izkaznicah. (Osebnna oblačilna izkaznica A); b) odrezki s črkami od G do U, izvezmi črke L, K in L (ki so namenjene za drugo uporabo) pri deških in otroških nakaznicah (osebni oblačilni nakaznici B in C). Odrezki se lahko uporabljajo brez ozira na zaporednost abecednih črk. Čl. 4. Kršitelji te naredbe se kaznujejo po naredbi z dne 7. oktobra 1941-XIX, št. 122 in po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8. Čl. 5. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Spojitev Kmetijske zbornice z Združenjem kmetovalcev

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, glede na svoji naredbi z dne 15. novembra 1941-XX št. 151 in z dne 17. novembra 1941-XIX št. 152, glede na to, da je Kmetijska zbornica, ustanovljena po uredbi z dne 21. jan. 1937, M. s. št. 55, objavljeni v Službenem listu št. 140-20 istega leta, pretežno stanovskega značaja in po podani izjavi sveta omenjene zbornice odreja:

- Člen 1. Kmetijska zbornica, ustanovljena po uredbi z dne 21. januarja 1937, M. s. št. 55, objavljeni v Službenem listu št. 140-20 istega leta, se spoji z Združenjem kmetovalcev Ljubljanske pokrajine, včlanjenim v Pokrajinsko zvezo delodajalcev in ustanovljenim po drugem odstavku člena 2. naredbe z dne 15. novembra 1941-XX, št. 151. Pravila pokrajinskega Združenja kmetovalcev, ki jih je predložil po členu 8. naredbe z dne 17. novembra 1941-XX št. 152, določijo skupine kmetovalcev, ki naj se včlanijo. Člen 2. Za spojitev iz prednjega člena se uporabijo predpisi naredb z dne 15. novembra 1941-XX št. 151 in z dne 17. novembra 1941-XX št. 152, kolikor se tičeje prenosa in namembe imovine, pobiranja in izročanja obveznih prispevkov, priobčevanja bilanc, pravil in seznamov članstva, kakor tudi prenosa inventarjev. Tamkaj določeni

Ljubljana

Koledar
Danes, torek, 21. aprila: Anzelm, škof.
Sreda, 22. aprila: Varstvo sv. Jožefa.
Obvestila
Nočno službo imajo lekarne: mr. Lenstek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta 48.
»Seznam obveznikov ljudskega dela.« Pod tem naslovom je današnji »Slovenec« pod ljubljanskim zaglavjem objavil poročilo, da je na mestnem magistratu razgrnjen seznam obveznikov ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje cest v Ljubljanski pokrajini. Dejanstvo pa se ta objava ne nanaša na Ljubljano, odnosno njene prebivalce, pač pa na Novo mesto in je v tem smislu treba tolmačiti tudi objavo.

EIAR - Radio Liubliana

Torek, 21. aprila: 13 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17 Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec. Orkestralna glasba. — 14. Poročila v italijanshni. — 14.15 Godba in zbor IX. okrajca C, C, R (R) pod vodstvom dirigenta G. Orsomanda. — 14.15 Poročila v slovenščini. — 17.15 Koncert Rossinijeve glasbe. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Komorna glasba. — 20 Napoved časa; poročila v italijanshni. — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30 Pesmi vojnega časa. — 20.40 Klarinetni trio. — 21.10 Predavanje v slovenščini. — 21.20 Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec; sodelujeta sopranistka Ksenija Vidali in baritonist Vekoslav Janko. Opera glasba. — 22 Prenos iz mestnega gledališča v Bolonji: 3. in 4. dejanje opere Moč usode, uglašbil Verdi. V odmoru: Zanimivosti v slovenščini. Po operi poročila v italijanshni. Sreda, 22. aprila: 7.30 Poročila v slovenščini. — 7.45 Pisana glasba, v odmoru (8) napoved časa. — 8.15 Poročila v italijanshni. — 12.15 Koncert tenorista Janeza Lipuščka (pri klavirju M. Lipovšek). — 12.40 Klavirski koncert Heina Schröderja. — 13 Napoved časa, poročila v italijanshni. — 13.15 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.20 Orkestralno glasbo vodi dirigent Petralia. — 14 Poročila v italijanshni. — 14.15 Komorni zbor, vodi dirigent Šijanec. — 14.45 Poročila v slovenščini. — 17.15 Koncert sopranistke Drage Sokove in tenorista A. Sadlovljeva (pri klavirju Marijan Lipovšek). — 19 »Govorimo italijansko«, prof. dr. Stanko Lehen. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Simfonična glasba. — 20 Napoved časa, poročila v italijanshni. — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30 Pesmi vojnega časa. — 20.45 Ljubljanski komorni duo (A. Trost, klavir; J. Šlajš, violina). — 21.25 Predavanje v slovenščini. — 21.35 Koncert, vodi dirigent M. Gaudioso. — 22.15 Orkester, pesmi, vodi dirigent Angelini. — 22.45 Poročila v italijanshni.

Četrtek, 23. aprila: 7.30 Poročila v slovenščini. — 7.45 Pesmi in napevi; v odmoru napoved časa. — 8.15 Poročila v italijanshni. — 12.15 Koncert violinista Karla Sancina (pri klavirju L. M. Škerjanc). — 12.40 Karakteristična italijanska skupina, vodi dirigent Prat. — 13 Napoved časa; poročila v italijanshni. — 13.15 Poročilo vrhovnega poveljstva oboroženih sil v slovenščini. — 13.17 Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec; pisana glasba. — 14 Poročila v italijanshni. — 14.15 Simfonično-vokalni koncert, vodi dirigent La Rosa Parodi. — 14.45 Poročila v slovenščini. — 17.15 Koncert pianistke Lelije Roberto. — 17.45 Koncert tenorista G. Ugolettija. — 19 »Govorimo italijansko«, prof. dr. Stanko Lehen. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Lahke glasba. — 20 Napoved časa; poročila v italijanshni. — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30 Pesmi vojnega časa. — 20.40 Prenos iz gledališča v Firenzi: Rossini: »Seviljski brivci«; v odmoru predavanje v slovenščini. — 22.45 Poročila v italijanshni.

roki veljavo od dneva, ko stopi ta naredba v veljavo.

- Člen 3. Krajevne poslovilnice Kmetijske zbornice se vključijo v poverjeništa Pokrajinske zveze delodajalcev, v katerih poslujejo kot njih odseki. Člen 4. Kar zadeva pravno-gospodarsko sistemizacijo osebja, ki je bilo doslej v službi Zbornice in za katero so veljale ureditve in stalnost po službeni pragmatiki iz § 30. zborničnih pravil in pokojninska ureditev iz pokojninskega pravilnika, objavljenega po § 28. pravil, izročijo pristojni organi Združenja kmetovalcev svoje predloge Pokrajinski zvezi delodajalcev, ki odloči po navodilih, kakršna prejme od Visokega komisarja. Člen 5. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

S. S. van Dine KRIMINALNI ROMAN 47

Medtem ko smo se oblačili, pa se je zavesa pri vratih nalahno odgrnila in nekdo je v strahu poklical: »Gospod Vance...« V hipu smo se spogledali. S praga salona, skoraj čisto skrita med težko zaveso, nas je gledala Ada. Njen obraz je bil blede in preplašen. Dala si je prst na usta kot da nas lepo prosi, naj molčimo. Potihem smo za njo vstopili. »Povedati vam moram nekaj strašnega,« je nadaljevala šepetaje. »Hotela sem vam telefonirati, pa sem se bala.« »Nikar se ne bojte, Ada, čez nekaj dni bo spet vse mirno. Kaj bi nam radi povedali?« jo je vprašal Vance.

hotelo poskočiti iz prsi. Toda, premagala sem se in ostala tam, da bi se prepričala, kaj se dogaja. V tem trenutku pa sem zaslišala nekaj podobnega, kot da bi kdo prižgala vžgalico. »S tresočimi se rokami se je oklenila Vanceja. Markham je v strahu, če se ji ni morda kaj zgodilo, stopil za korak bližje k njej. Zazdela pa ee je, da jo je Vancejev glas spet opogumil. »Kaj je, Ada?« Preplašeno se je ozrla naokrog, za držala sapo in odgovorila: »Kaj je naša mati in — hodila je!« Kar mraz nas je stresel ob teh besedah. Sledil je dolg molk. Heath je vzdihnil, Markham pa se je stresel kakor da bi se bil prebudil iz omotice. Samo Vance se je premagal in dejal: »Da je bila vaša mati pri vratih, ki drži v knjižnici?« »Da, zdelo se mi je, da je imela v rokah ključ.« »Pa ni držala v roki nič drugega?« »Nisem mogla videti, preveč sem bila zbegana.« »Toda, ali niste opazili, če je imela

v roki na primer par galoš?« »Mogoče, toda točno ne morem reči. Zavijala je bila v veliko orientalsko ovrtno ruto. Morda je galoše skrivala pod njo, ali pa jih je postavila na tla, da je lažje prižgala vžgalico. Nisem videla nič, razen nje. Previdno ee je premakala po temi.« Ob spominu na tako neverjetno doživetje je bila kot obsedena. Punčici njenih široko odprtih oči sta strelile v Praznino. Markhama, ki se ga je Ada krčevito oprijemala, je dvakrat ali trikrat napadel kašelj. »Rekli ste, da je bila v sobi tema. Ali le morda ne bi bilo mogoče, da ste se motili? Ste čisto prepričani, da ni bila Hemming ali pa kuharica?« »Ne, ni bila ne,« je odvrnila Ada odločno, potem pa je njen obraz hitro postal spet ves prepreden, »prav naša mati je bila. Plamenček vžgalice ji je brlel čisto pri obrazu, da sem lahko dobro razločila, kdo je to. Njen pogled je bil strašen, bila sem čisto blizu nje.« Še bolj se je oprilela Vanceja za lakti in vsa zbegana nadaljevala: »Kaj naj bi to pomenilo...? Vedno sem mislila, da naša mati ne more in niti ne zna več hoditi, zdaj pa...« »Povejte mi nekaj zelo važnega,« jo je prosil Vance in se delal kakor da vsega prej ni prav nič slišal. »Vas je naša mati videla?« »Tega ne vem. Mmrmlala je neke besede, ki pa jih nisem mogla razumeti.

Odšla sem nazaj po stopnicah in se zaklenila v svojo sobo.« Vance je mirno opazoval dekle, potem pa se ji lahko nasmehnil. »Vaša soba je za vas najvarnejši kraj. Ne hodite pa iz nje, zlasti pa ne pravite nikomur tega, kar ste zdaj nam zaupali... Nič tako čudnega ni to. Ada. Paralitiki včasih tudi v spanju lahko hodijo okrog, če so posebno vznemirjeni. Ukrenili bomo na vsak način, da bo nova strežnica nočoj spala v vaši sobi.« Toplo ji je stisnil roko in jo poslal nazaj v njeno sobo. Obvestil je potem o vsem potrebnem O'Brienovo, nakar smo odšli peš proti Prvi aveniji. »Moji Bog,« je vzdihnil Markham, »prav nič se ne smemo obotavljati. Adino obvestilo odkriva nova strahotna obzorja.« »Ali ne bi bilo dobro, če bi staro gospo poslali za nekaj časa v zdravilišče?« je svetoval Heath. »Tega ne bi svetoval v nobenem primeru,« mu je odgovoril Vance. »Saj ni treba, da bi se nam tako mudilo. Adina zgodba se lahko razlaga na več različnih načinov, in če je res tisto, o čemer vsi dvomimo, potem en sam napačni korak lahko položaj samo poslabša. Odložili bomo za nekaj časa, toda, kar je neizogibnega, se mora zgoditi, a resnice ne bomo zvedeli nikdar. Na nek način pa le moramo priti do jedra temu grozному dejanju.«

»In kaj naj torej storimo?« je obupan vprašal Markham. »Ne vem, toda vsaj eno noč naj se ne zgodi nič novega. Tako bomo imeli vsaj malo oddiha. Med tem časom pa bi bilo dobro, če se posvetujemo znova z dr. Von Blonom. Zdravniki, zlasti še, če so mladi, znajo hitro postaviti diagnozo.« Heath je poklical avtomobil in že smo se odpeljali proti Trethji aveniji. »Misel, da bi vprašali še dr. Von Blona,« je pripomnil Markham, »se mi zdi dobra in lahko nam to kaj novega odkrije. Kdaj želiš z njim govoriti?« »Takoji lahko,« je odvrnil Vance in pogledal pri tem skozi okno. »Smo čisto blizu njegove hiše in ura malice je tudi. Torej zelo primeren čas.« V nekaj minutah smo se z avtomobilom pripeljali pred Von Blonovo hišo. Doktor nas je sprejel z začudenim obrazom. »Upam, da ne prinašate spet kakšne slabe novice,« nas je vprašal in skušal kaj razbrati z naših obrazov. »Danes pa ne,« je brž odgovoril Vance. »Ko smo se že ravno peljali tod mimo, smo se spomnili, da bi bilo dobro stopiti k vam na čaj. To je vse.« »Odlično,« je dejal Von Blon vljudno in res prav nič prisiljeno. »Lahko vam ponudim kaj boljsega kot čaj. Imam staro kšersko vino, pravega amontiljadčana.« »Izborno,« se je navdušil Vance, »Srečo imam!«

Andrejčkov
Jože:

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

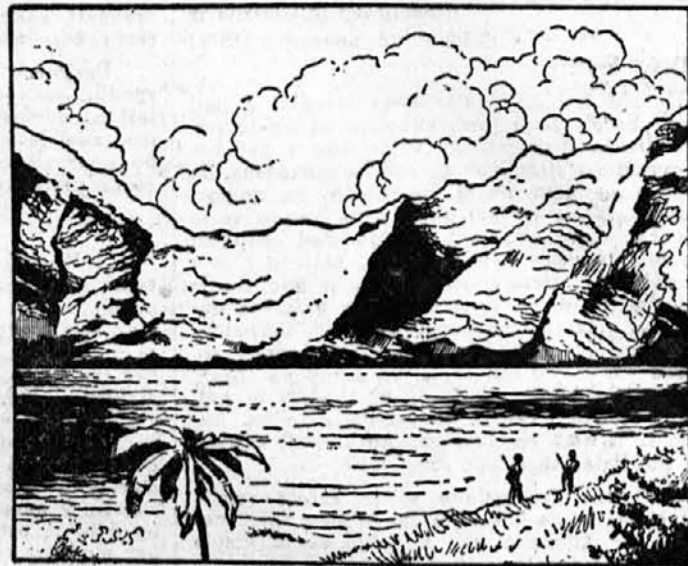
556.

Aleš je Španca še enkrat poslal posredovati. Ker ni nič dosegel, je razposlalil svoje može in zapovedal, naj začno streljati. Cela vrsta divjakov je treščila že po prvem strelu na tla. Streljali so dobro dolgo in število nasprotnikov se je bilo precej skrčilo.

557.

Tedaj je Aleš zapazil, da je divjakom prišla na pomoč druga tolpa, vsaj trikrat močnejša od prve. Spoznal je, da ne kaže drugega kakor umakniti se, če se hočejo rešiti. Umik je vodil sam in med nepretrganim streljanjem so se pomikali nazaj v goščavo.

558.

Nekaj streljavej onstran gozda se je srebrilo plansko jezero v senci skalnih hribov. Aleš je sklenil nasprotnike preslepiti in se je odložil, da bodo ob jezeru nekaj dni laborirali, potem pa vas nepričakovano napadli ter rešili brata.

Sonce namesto premoga in petroleja

Drzni načrti, ki jih bo treba prej ali slej uresničiti, ker zemeljske zaloge goriva niso neizčrpne

Misel, kako na čim cenejši način pretvoriti sončne žarke v silo, ki bi jo človek lahko izkoristil v razne namene, danes ni več utopija. Po zaslugi temeljitih znanstvenih raziskav in razglabljanj, smo prišli zdaj že tako daleč, da bo ta misel verjetno že v bližnji bodočnosti, vsaj v nekaj desetletjih, če ne prej, postala resnično dejstvo.

O ogromni energiji, ki jo izžareva sonce in jo je vsaj nekaj, čeprav razmeroma silno malo deležna tudi naša zemlja, smo že zadnjič pri neki priliki napisali nekaj zanimivih podatkov, ki naj jih zdaj izpopolnimo še z naslednjimi: Znano je, da zaloge premoga, ki jih hrani v sebi naša zemlja, niso neizčrpne, čeprav vemo, da so še danes kljub temu, da jih je človek že na toliko krajih našel in ogromne količine tudi že porabil, velikkanske. Nekoč jih bo zmanjkalo, in tisti človeški rod, ki bo tedaj živel na zemlji, bo pač moral pravočasno pomisliti na to, kako bo energijo, ki mu jo daje premog, nadomestil s kakšno drugo, če naj ohrani in tudi v bodoče izkorišča vsaj vse doseganje pridobitve tako razvite tehnike in kakšen naj bi bil primerni nadomestek za porabljen premogovno energijo? Morda sila, ki jo človeku daje razpoložljivo tekoča voda? To silo človek že danes v veliki meri izkorišča, kar se le da, toda povsod na zemlji ni takšnih tekočih voda na razpoložljivo, vsaj toliko ne, da bi človeku za vse njegove zahteve zadostovalo. Ponekod, lahko rečemo, je takšne vodne sile celo preveč na razpoložljivo in tam človek ni niti čutil potrebe, ali pa mu je manjkalo drugih sredstev, da bi vse izkoristil. Na drugi strani pa so na zemlji prostrane pokrajine, kjer tekočih voda sploh ni, ali so vsaj silno redke. Te dežele bi bile torej najbolj prizadete, če bi na zemlji zmanjkalo premoga in če bi bila zanj edini nadomestek sila tekočih voda.

A na zemlji imamo še dosti boljši nadomestek za premogovno energijo, še dokaj izdatnejši, tako rekoč neizčrpni vir sile, ki bi si človek lahko z njo pomagal, če se mu bo le posrečilo tudi praktično uresničiti njegove drzne zamisli. Zemeljska obla je deležna vsak dan ogromnih množin sončne energije. V zmernem toplem pasu absorbira na primer vsak hektar zemeljskega površja na dan enako množino sončne energije, kakor bi jo proizvedli, če bi požgali približno 1000 ton premoga. Silno majhen del, komaj 2 ali 3%, te energije pa se izkoristi in pretvori v kemično energijo pri rasti raznih rastlin na zemlji.

Človeštvo živi danes, če se tako izrazimo, od ogromnih zalog sončne energije, ki jo je zemlja v teku milijonov let nakopičila v sebi v obliki premoga, petroleja in plina. Preden bodo vse te zaloge izčrpane, bo človek moral poiskati sredstva

in način, kako pretvoriti sončne žarke v uporabljivo energijo.

Z reševanjem tega vprašanja se zdaj na vso moč bavijo zlasti ameriški učenjaki, ki so tudi že izdelali podroben načrt za doseg tega cilja, ki so si ga, — kot v nekem strahu, da ne bi prežgodaj zmanjkalo premoga, petroleja in plina — zastavili in sklenili na vsak način izvesti. Ti učenjaki so se razdelili v tri skupine. V prvo spadajo tisti, ki iščejo primernih priprav, s katerimi bi lahko uporabljali sončno toploto kot gonilno silo pri

Ko so še zvezde »vodile« človekovo usodo

V starodavnih časih niso znali tako kot zdaj razlikovati med astronomijo in astrologijo. Večina je bila v tistih časih trdno prepričana, da igrajo zvezde glavno vlogo ne samo v življenju posameznikov, pač pa tudi v življenju celih narodov. Od pojavov, ki so se razodevali na zvezdnatnem nebu, naj bi bila po njihovem mnenju odvisna človekova usoda in usoda narodov. Kaj naj bi delale zvezde na nebu, če ne vodile človekovo usodo? — se je nekoč vprašal don Ferrante. Morda pa so na nebu zato, da držijo nebesni svod, kot kakšne bučike, zatakne v blazinico? — takšno je bilo njegovo drugo vprašanje.

Tako se je polagoma zelo razvila astronomija, veda, ki so ji v starih časih pripisovali velik pomen, pozneje pa jo je popolnoma izpodrinila astronomija, ki veče temelji na kakšnih morebitnih vražah ali domnevah prevejenih zvezdogledov, pač pa na tehničnih računih, ki so bili že nešteto krat v raznih nebesnih pojavi potrjeni. Astrologi so prerokovali na podlagi medsebojne lege posameznih planetov in drugih zvezd človekovo usodo, ne da bi se pri tem opirali na kakšne znanstvene ugotovitve. Izkoriščali so, kar se je le dalo, lakohernost pomembnih osebnosti, celo številnih vladarjev, ter so znali najti tisoč pripomb, kako težavno je iz zvezd prerokovati stvari, ki se potem v resnici tudi zgodijo. Znali so tiste vplivne osebnosti tedanjih časov tudi prepričati, da na svetu ni dosti ljudi, ki bi jim bila dana moč iz zvezd prerokovati človekovo usodo in usodo narodov. Tako so si svoj položaj astrologi zelo utrdili ter dosegli splošen ugled in spoštovanje. Postali so tako rekoč poseben

razred »nepogrešljivih učenjakov«

ki jim je bilo edinim dano brati »goreče črke«, napisane na nebesni svod. Razni vladarji so bili vsi srečni, če so lahko imeli na svojih dvorih nekaj takšnih »učenjakov«, ki so znali »brati z neba«

industrijskih strojih. Druga skupina učenjakov proučuje možnost, kako bi se dala sončna energija pretvoriti v električno energijo; tretji krog znanstvenikov na tem polju pa študira način, kako spremeniti po kemični poti sončne žarke v mehanično silo.

Na treh širokih poljih so torej ameriški učeni može zastavili plug v trdo ledino. Res smo upravičeno lahko radovedni, kdaj bo to novo polje tako temeljito obdelano, da bo človek na njem lahko »prideloval« sočno energijo, ki jo bo potem uporabljal v vse tiste namene, v katere uporablja danes premog, petrolej, plin ali pa tudi silo tekočih voda. Ko se to zgodi, bo delo po raznih premogovnikih najbrž počasi obstalo, oživilo pa bo po tistih napravah — kakšne bodo, je za zdaj tudi še težko kaj določnega povedati — v katerih bodo »lovili« in izkoriščali sončno moč.

človekovo usodo. Tako je bilo vsem prav, vladarjem, ki so bili nad vse zadovoljni, če so imeli vedno pri sebi zanesljive preroke, astrologom pa tudi, saj so jih vladarji in drugi petični ljudje sijajno plačevali.

V dobri rimskega cesarstva so bogati rimski meščani klicali k sebi na dom slavite astrologe celo iz Perzije. Ti perzijski vedeži pa so si znali izbrati svojo žrtve tam, kjer so »vedeli«, da bodo največ zaslužili. Kakor je na primer še danes ponekod v navadi, da imajo po nekaterih premožnejših meščanskih ali celo plemiških družinah vzgojiteljice za svoje miljenčke, tako je bilo v tistih starih časih v modi, da so imeli po »boljših« rodbinah svoje astrologe, ki so prišli s skrivnostnega Vzhoda.

Astrologija pa

ni cvetela samo v Italiji

pač pa prav tako tudi drugod. V Franciji si je pridobil velik sloves slavnj Nostradamus, astrolog Morin pa si je s svojimi prerokovanji iz zvezd zagotovil velik vpliv na Anu Avstrijsko. Tudi na političnem polju se je vpliv zvezd v tedanjih časih zelo kazal. Vsak mrk so na primer spravljali v zvezo s kakšnim dogodkom tega ali onega vladarja, vsaka zvezda repetica, ki se je pojavila, je po tedanjem splošnem mnenju oznanjala smrt kakega monarha. Če pa je kak vladar umrl, ne da bi se zvezda repetica res pojavila na nebu, so si tak nebesni pojav astrologi sami izmislili!

Astrologija in zdravilstvo

Astrologija pa se je raztegnila na razna področja človekovega udejstvovanja, med drugim na polje zdravilstva. Tudi zdravilstvo naj bi bilo popolnoma pod vplivom zvezd. Celo na svetovnoznanih vseučiliščih so bili slaviti profesorji, ki so se bavili s skrivnostno vlogo zvezd ter jim pripri-

sovali moč vplivanja na človekovo življenje. Tudi sloviti možje, med katerimi je bil celo Boccaccio, se niso znali dvigniti nad povprečno stopnjo lakohernosti, ter so bili trdno prepričani, da zvezde res vplivajo na človekovo usodo.

Astrologija si je izbrala svojo žrtve, kakor rečeno, tudi v zdravilstvu. Po mnenju astrologov niso vsi dnevi enako primerni in priporočljivi za razne operacije. V gotovih dneh se vsaka operacija gotovo posreči, mnogo pa je tudi takšnih dni, ko operacije nad človekom v tistem času niso priporočljive, ker zvezde kažejo tako — oziroma, ker zvezde naravnost prepovedujejo zdravniške operacije. Bolniki in ranjenci morajo po mnenju oziroma priporočilu tistih slavnih astrologov enostavno počakati toliko časa, da pride na vrsto kak ugoden dan za operacijo. In tega so se v starih časih zares tudi držali, tako zelo so bili prepričani, da zvezde res vodijo njihovo usodo. Zato pa je tudi razumljivo, ali vsaj nič čudnega ni, če je zaradi čakanja za operacijo ugodnih dni, moralo umreti toliko bolnikov in ranjencev, ki bi jih najbrž veliko večino lahko rešili, če se na zvezde ne bi preveč zanašali in izvedli operacijo takoj.

Dostikrat se je seveda tudi zgodilo, da kakšnemu vladarju njegov ljubljivi astrolog ni pravilno prerokoval. Zato je zljil nanj vso svojo jezo in erd in ga navadno tudi kaj hitro odslovil, če ne celo vrgl v ječo ali dal celo umoriti. Drugi pa so s svojimi prerokobami imeli več sreče, ker su pač znali pravilno preračunati tudi druge okoliščine kakšnega vladarja, takšne, ki z zvezdami niso imele nič skupnega in ki iz njih tudi ni bilo težko pravilno sklepati.

Naj navedemo še

nekaj primerov, kaj so ti »učenjaki« prerokovali

Ljudem, ki so se rodili v določenih mesecih, oziroma kakšnih predpisov bi se morali v svojem življenju držati: Otroci, rojeni v oktobru, si ne smejo umivati vratu v četrtkih, če hočejo, da bodo dolgo živeli. Tisti pa, ki se rode v maju, si ne smejo obleči v torkih novih oblek, itd.

Tudi usodo posameznih mest in držav naj bi vodile zvezde. Vsaka država naj bi imela svojo posebno zvezdo, ki vodi njeno usodo. Mesta ali države so se lahko »rodile« pod srečno, ali pa pod nesrečno zvezdo. Zato so vodilni državniki tedanjih časov navadno vedno, kadar so hoteli z vojsko nepasti kakšno drugo državo, povprašali za svet astrologov, in če so jim ti rekli, da bodo vojno dobili, so šli v boj, drugače pa ne.

V zadnjih stoletjih pa je astronomija, resnično prava znanost, ki se bavi s pojavi na nebu, popolnoma izpodmaknila tla astrologiji. Kljub temu pa so tudi še danes na svetu takšni ljudje, ki se se niso popolnoma otresli misli, da imajo res svojo »srečno« ali »nesrečno« zvezdo, pod katero so se rodili.

Korenček

J. RENARD ROMAN GRDEGA OTROKA

Korenček: »A, dotlej se bom že privadil. Večno mi groziš z vojno. Trdno upam, da bo počakala, da končam svoje študije.«

Gospod Lepic: »Na katerem mestu si bil pri zadnji nalogi? Upam, da nisi zadnji.«

Korenček: »O ne, predzadnji.«

Gospod Lepic: »Hudimana! In sem te hotel povabiti na kosilo. Če bi bila vsaj nedelja! Ampak med tednom vaju nič kaj rad ne motim pri vajinem delu.«

Korenček: »Jaz nimam posebnega učenja. In ti, Feliks?«

Feliks: »Kot nalašč je pozabil profesor davi, da bi nam dal nalogo.«

Gospod Lepic: »Se boš tem lažje učil, kar jemljete.«

Feliks: »Ah, saj že znam. Nismo nič novega zveli.«

Gospod Lepic: »Naj bo že kakor koli, rajši vidim, da gresta v zavod. Poskusil bom ostati tu do nedelje in tedaj se bumo dobili.«

Niti Feliksova šoba niti prisiljeni Korenčkov molk ne zadržita slovesa in prišel je trenutek, ko se je treba ločiti.

Korenček je čakal z nemirom.

»Videl bom, si pravi, če bom imel več sreče, če očetu res ni vseč, da ga poljubim, ali mu je.«

In odločno, z naravnostnim pogledom, z visoko dvignjenimi ustni se približa.

A gospod Lepic ga zadrži z iztegnjeno roko in mu reče: »Nazadnje mi boš le iztaknil oči z svojim peresnikom, ki ga imaš zataknenega za ušesom. Ali ga ne bi mogel spraviti

drugam, kadar me poljubljaš? Prosim te, da upoštevaš, da tudi jaz vzamem cigareto iz ust.«

Korenček: »Oh, ljubi moj papa, prosim te, oprosti mi. Res je, lepega dne se utegne po moji krivdi zgoditi nesreča. Saj so me že opozorili, a peresnik mi tako imenitno čepi za uhljem, da ga kar pustim tam in pozabljam nanj. Vsaj pero bi moral potegniti iz njega! Ah, ljubi moj papa, kako vesel sem, da vem, da si se bal mojega peresnika.«

Gospod Lepic: »Hudimana! Smeješ se, ker si me skoraj oslepil.«

Korenček: »Ne, ljubi papa, smejem se zaradi nečesa drugega: zaradi nore misli, ki sem si jo bil spet utepel v glavo.«

Rdeča lica.

L.

Ko konča ravnatelj zavoda sv. Marka svoj običajni pregled, zapusti spalnico. Vsak učenec je zlezal pod odejo kakor v škatico in se naredil čisto majhnega, da ne bi gledal izpod nje.

Prefekt Violone se ozre naokoli in se prepriča, da vse leži. Privzdigne se na prstih in narahlo privija plin. Koj se med sodi začno pomemki. Od vzglavlja do vzglavlja leti šepet in od premikajočih se ustnice se dviga po vsej spalnici nerazločen šum, ki se v njem od časa do časa razloči rezki sikljaj kakšnega soglasnika.

Ta šumot je pritažen, ne odjenja, nazadnje celo draži, in zares se zdi, da blebet, ki ga ne vidiš in se giblje kakor miši, gloda tišino.

Violone si natakne copate, se sprehaja nekaj časa med posteljami, požgečka tu in tam katerega od fantov po spodlatih, potegne tega ali onega za čop pri čepici, in se ustavi pri Marseauju, ki se z njim vpičilo drugih vsak večer pogovarja dolgo v noč. Najpogostejše že prenehajo fantje s svojim pogovorom, ki usahne stopnjema, ko da so si pomalem potegnili odejo na usta, in zaspijo, ko prefekt še sloni na Marseaujevi postelji. Ko-

molce ima trdo naslonjene na železo in nič ne čuti, kako mu podlehiti mrtvijo in kako mu mravljinici lazijo pod kožo do konca prstov.

Zabava se ob fantovih otroških zgodbah in ohranja ga budnega z zaupnimi izpovedmi in s erčnimi storijami. Nenadoma ga je pobožal po nežnem in prosojnem lesku njegovega obraza, ki se zdi, ko da je od znotraj razsvetljen. To ni več koža, ampak meso, ki se za njim ob najmanjši spremembi v ozračju vidno prepletajo žilice kakor črte na zemljevidu pod listom papirja za prerasavanje. Marseau zna sicer nenadoma očarljivo zardeti, ne da bi vedel zakaj. Zato ga ima človek rad kakor deklico. Dostikrat pritisne kak tovariš konec prsta ob njegovo lice in ga brž odmakne. Na lieu ostane bela lisa, ki se kmalu zalije z lepo rdečico, katera se naglo razširi kakor vino v čisti vodi, se bogato spreminja in se razlije v ostenkih od roznatega nosu do višnjeviš ušes. Vsa to lahko sam poskusi. Marseau se brani takim poskusom. Vzdeli so mu priimke: Budilka, laterna, Rdečeličnik. Lastnost, da po mihi volji lahko zardi, mu je pridobila mnogo zavistnežev.

Korenček, ki je njegov sosed v spalnici, mu med vsemi najboljši zavida. Sam je bolehalo in drobno revše testenih lic. Zaman ščiplje svojo brezkrvno kožo, da bi privabil podnje kaj krvi. Boli ga in še se mu vedno ne posreči, da bi si naredil kakšno piko, ki niti ni zanesljivo rdeča. Rad bi z nohti sovražno razpraskal in kakor pomarančo olupil škrlatna lica Marseaujeva.

Ker mu že dolgo časa hudo predsedu, nocoj prišuškuje, kakor hitro se je prikazal Violone. Morebiti ga upravičeno sumi. Vedeti želi resnico o skrivnostnem prefektovem vedenju. Porabi vso svojo spretnost malega vohunčka, hlini smešno smrdljanje, se hrupno prevahli na postelji in pri tem pazi, da se obrne prav na stran, presunljivo zajeti, kakor bi ga tlačila mora, ob čemer se spalnica v strahu zgane, da vse odeje zavilovijo kakor morje. Kakor hitro Violone odide, reče Marseauju, visoč nad posteljo in z vročo sapo: